

PRĘDKOŚĆ ZABIJA

Etap edukacyjny: wiek 10-15 lat

Cel ogólny: zaznajomienie młodzieży z obowiązkami przestrzegania dopuszczalnej prędkości.

Cele szczegółowe: poszerzenie wiedzy z zakresu prawidłowych zachowań przy doborze prędkości, kształtowanie umiejętności i prawidłowości zachowań oraz rozpoznawanie prawidłowych reguł postępowania w ruchu drogowym, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego w aspekcie niedostosowania prędkości do warunków drogowo-ruchowych.

Po lekcji uczeń:

- jest zapoznany z definicjami związanymi bezpieczną i nadmierną prędkością,
- potrafi wymienić skutki podróżowania z nadmierną prędkością,
- zna możliwe konsekwencje zdarzeń drogowych wynikających z przekraczania prędkości bezpiecznej,
- rozumie potrzebę odpowiedzialnego zachowania w ruchu drogowym.

Metody nauczania: rozmowa nauczająca, prezentacja (pokaz animowany), praca indywidualna i zespołowa.

Techniki pracy (środki dydaktyczne): burza mózgów (przykłady pytań), film animowany (GDDKiA), kalambury, quiz.

Przebieg zajęć:

1) Rozmowa z uczniami o prędkości:

- a) Co to jest prędkość?
- b) Z jaką prędkością możemy się poruszać samochodem?
- c) Jak reagujemy, gdy zwiększamy prędkość?
- d) Jakie mogą być konsekwencje przekraczania prędkości dopuszczalnej?
- e) Po co są nam narzucane limity prędkości dopuszczalnej?
- f) Czy jesteśmy w stanie przeżyć, gdy ktoś potrąci nas jadąc z nadmierną prędkością?
- g) Kto i kiedy nie musi przestrzegać prędkości dopuszczalnej?

2) Omówienie zasad w ruchu drogowym o prędkości na podstawie Prawa o ruchu drogowym oraz przekazanie istotnych definicji dla uczniów do zapisania w zeszycie w formie notatek:

- a) Poruszanie się z prędkością większą od bezpiecznej powoduje zwiększone zagrożenie w ruchu drogowym. Dzieje się tak, ponieważ:

- wydłuża się droga hamowania,
  - pogarsza się ostrość widzenia,
  - rośnie energia uderzenia w przeszkodę,
  - rośnie energia uderzenia w człowieka (np. pieszego lub rowerzystę).
- b) Wypadki na drogach, w których osoby są ranne lub niestety nie przeżyją, są najczęściej powodowane przez kierowców poruszających się z prędkością niedostosowaną do warunków ruchu. Jest to prędkość, która przekracza prędkość bezpieczną. W takich sytuacjach kierowcy jadą szybciej niż powinni, a w sytuacjach krytycznych nie są w stanie sobie poradzić z sytuacją niebezpieczną. Młodzi kierowcy popełniają ten błąd z uwagi na swoje małe doświadczenie.
- c) Wraz ze wzrostem prędkości, rośnie ryzyko potrącenia osób w taki sposób, że mogą oni utracić swoje zdrowie, a nawet życie. Gdy dochodzi do uderzenia pojazdu w pieszego przy nadmiernej prędkości, często pieszy zostaje ciężko ranny.
- d) Poruszanie się ponad limit dopuszczalnej prędkości może także być przyczyną wypadnięcia pojazdu z drogi. Taka sytuacja może mieć miejsce w szczególności, gdy jezdnia jest śliska, albo wtedy, kiedy dostatecznie wcześnie nie zauważymy zagrożenia (np. ostrego zakrętu).
- 3) Film GDDKiA – odtworzenie filmu pn. „Prędkość zabija!”
- 4) Pytania kontrolne do uczniów:
- a) Dlaczego ich zdaniem młodzi kierowcy chcą jeździć szybko?
  - b) Na podstawie filmu, jak wytłumaczyć zdanie, że prędkość zabija?
  - c) Co może się zdarzyć, gdy prowadzimy pojazd z niebezpieczną prędkością?
- 5) Rozdanie uczniom quizu nr 1 – do rozwiązania grupowego – maksymalnie po 5 uczniów w grupie. Po rozwiązaniu przez wszystkie grupy, losowe pytania nauczyciela dla każdej z grup z prośbą o argumentację, dlaczego uczniowie udzielali takiej, a nie innej odpowiedzi. Nauczyciel wskazuje poprawne odpowiedzi zgodnie z załączonym kluczem odpowiedzi (wyjaśnieniem odpowiedzi prawidłowej). Uwaga, quiz na tych zajęciach wymaga bardzo dużego zaangażowania merytorycznego nauczyciela oraz jego wiedzy ze znajomości przepisów Prawa o ruchu drogowym. Rekomenduje się w trakcie uczestnictwa na tych zajęciach przedstawiciela Policji.
- 6) Rozdanie uczniom quizu nr 2 – do rozwiązania indywidualnego – nauczyciel wybiera ucznia do odpowiedzi. W razie wątpliwości lub nieprawidłowo wskazanej odpowiedzi, nauczyciel argumentuje prawidłową odpowiedź. Quiz rozwiązywany na podstawie wybranych fragmentów filmu.
- 7) Rozpoczęcie gry w kalambury. Losowy dobór uczniów prezentujących minimum 10 wybranych haseł z 30 dostępnych. Należy przedstawić przynajmniej 3 hasła za pomocą gestów, 4 w formie rysowanej oraz 3 w formie skojarzeń słownych. Odgadywane hasła nie mogą się powtórzyć. Zaleca się pytanie uczniów o preferowaną przez nich formę przekazu hasła.

- 8) Powtórzenie i utrwalenie poznanych zasad w ruchu podczas podróży pieszej z uwzględnieniem znaku drogowego:
- co to znaczy prędkość niedostosowana do warunków ruchu?
  - dlaczego piesi nie mają szans w starciu z pojazdami?
  - dlaczego powinniśmy zawsze przestrzegać limitu prędkości dopuszczalnej?
- 9) Konwersatorium – wyjaśnianie wątpliwości prawidłowego i nieprawidłowego zachowania na drodze w sytuacji zagrożenia lub zaistnienia wypadku drogowego (bieżące udzielanie odpowiedzi uczniom, którzy mają jeszcze jakieś pytania do omawianego zagadnienia).
- 10) Zadanie indywidualne do rozwiązania opisowego: opisać i podać argumentów w aspekcie prędkości poruszających się na drogach pojazdów, dlaczego wchodząc na przejście dla pieszych, mimo zagwarantowanego pierwszeństwa w świetle przepisach prawa, musimy być rozważni?

Załączniki:

- 1) Film pn. „Prędkość zabija”
- 2) Kalambury
- 3) Quiz nr 1 – w wersji kolorowej (np. do prezentacji w klasie za pomocą projektora)
- 4) Quiz nr 1 – w wersji czarno-białej (materiał pomniejszony do wydruku)
- 5) Quiz nr 2 - w wersji kolorowej (np. do prezentacji w klasie za pomocą projektora)
- 6) Quiz nr 2 – w wersji czarno-białej (materiał pomniejszony do wydruku)

Prawidłowe odpowiedzi:

Quiz nr 1:

1. B - ciężka noga
2. A - prędkość, która umożliwi podjęcie z awansu odpowiednich działań, aby zapobiec wypadkowi
3. C - nigdy
4. A - przy wzroście prędkości rośnie energia uderzenia, a ciało człowieka nie jest przystosowane do przyjęcia nadmiernej energii
5. A - na długość drogi hamowania
6. A - wraz ze wzrostem prędkości zmniejsza nam się pole ostrego widzenia
7. B - potrącenie pieszego z prędkością, która gwarantuje mu kalectwo lub utratę życia
8. C - bo poruszające się tam pojazdy jeżdżą z bardzo dużymi prędkościami
9. B - chcą popisać się przed rówieśnikami
10. A - bo większość z nas jeździ ponad limit dopuszczalnej prędkości
11. C - kierowcy łatwiej jest popełnić błąd

12. B - wydłuża nam się droga hamowania i możemy wpaść w poślizg
13. A - 50 km/h
14. C - 50 km/h
15. B – stanowią mały procent kierowców, a powodują najwięcej wypadków, w których są ofiary śmiertelne i osoby ranne
16. A - ktoś może mieć większy uszczerbek na zdrowiu
17. C - mogą w porę nas nie zauważyć, w tym w szczególności piesi i kierowcy na skrzyżowaniu
18. B - na torze wyścigowym mamy systemy bezpieczeństwa i nie mamy pieszych
19. C - pieszy jest niechronionym uczestnikiem ruchu, a znajdując się na przejściu, może być zasłonięty przez inne pojazdy
20. C - utrata życia

Quiz nr 2:

1. B - nie, powinni stosować zasadę ograniczonego zaufania i nie wchodzić bezpośrednio przed jadący pojazd, który może nie wyhamować w tak bliskiej odległości od nich
2. A - 50 km/h
3. B - agresja drogowa, stres, pośpiech, zawężone pole widzenia
4. A - 90 km/h
5. B - tak, aby kierowca dostosował swoją prędkość do warunków na drodze, by w przypadku sytuacji wyjątkowej miał szansę odpowiednio zareagować
6. B - omijanie pojazdów ustępujących pierwszeństwa pieszym na przejściu
7. A - na to, że przed pojazdem na przejściu mogą być jeszcze inni piesi
8. B - jest niebezpieczne
9. A - muszę liczyć się z tym, że nie zdążę zareagować w nagłych sytuacjach
10. B - muszę zacząć hamować, aby nie wjechać na sygnale czerwonym
11. B - rośnie droga hamowania
12. B - 4 piętra
13. B - około 30 m
14. A - około 70 m
15. A - około 150 m
16. A - około 20 m
17. B - około 40 m
18. A - około 100 m
19. A - około 230 m
20. B - im większa prędkość, tym większe skutki wypadku (uderzenia w przeszkodę, inny samochód lub pieszego)